

Rellen en wellen in Bloemendaal-Noord.

Een duinrel is een gegraven, ondiepe watergang waarin kwelwater uit de duinen kan afstromen naar de polder. Karakteristiek voor een duinrel is dat er vrijwel het gehele jaar water over een zandige bodem stroomt en dat het water zoet, voedselarm en helder is'.

Santpoortse Rel

De Santpoortse rel bestaat eigenlijk uit drie afzonderlijke watergangen. Twee op Bloemendaals grondgebied en één overschrijdt de grens. Gemakshalve geven we ze voor dit artikel maar even een naam: De Vinkenbaan rel, Alb. Thijmlaan rel en de Dennenweg rel.

De Vinkenbaan rel

Op de hoek van de Vinkenbaan en de Duinlustparkweg is nog een echte wel te vinden. De daaraan aangesloten rel loopt in noordelijke richting langs de jonge duinen van de Vinkenbaan richting het voormalige Melona-terrein en komt uiteindelijk achter de Dekamarkt weer te voorschijn. Voordat de rel daar in een duiker naar de Jan Gijzenvaart afwatert, is er nog een aftakking langs Oxalis, opnieuw richting Melona-terrein. Vandaar loopt nog een breed stuk water richting Bloemendaalse straatweg. Tussen de rel langs het duin en deze brede beek is ook nog een verbinding. Daar is nu een grote duiker gemaakt tijdens de bouw van de huidige appartementen. Het brede water verdwijnt dan onder het huis nr. 149 door in een apart aangelegd afvoerkanaal dat uiteindelijk in de Jan Gijzenvaart uitmondt. Bloemendaalse straatweg en de Vinkenbaan, voerden hun water via deze beek af. Aan de andere zijde van de wel liep langs de huizen aan de Duinlustparkweg, een beek naar 'de vaart'. Er rest hier nog een klein stukje van, voor huisnr. 41 en 43, voordat deze rel in het riool loost. Er was hier ten tijde van de bleekvelden (circa 1715) veel water in de vorm van gietsloten. Ook de vaart, gegraven om duinzand af te voeren, had meerdere aftakkingen, onder andere bij de huidige Alb. Thijmlaan. Die aftakking liep richting voormalig Hotel Duinlust en moet ook aangesloten zijn geweest in de wel op de Duinlustparkweg. Bij Hotel Duinlust hoorde ook een vijver, die was ongeveer op de plek waar nu het grasveld is voor de bejaardenflats

Alb. Thijmlaan rel

De tweede rel die in de wel uitmondde is de rel die nu nog steeds achter de huizen van de Alb. Thijmlaan met de oneven nummers loopt. Er is op verschillende plekken duidelijk te zien dat er drang water in deze rel opborrelt vanonder de houten beschoeiing. Toen de Alb. Thijmlaan en omgeving bebouwd werden, zijn de watergangen in aparte drainages gemaakt of aangesloten op het riool. Dit was zeker het geval op het kruispunt van de Vinkenbaan, Duinlustparkweg en de Alb. Thijmlaan. Er is zand aangevoerd om de wegen op elkaar aan te sluiten. De rel achter de huizen van de Alb. Thijmlaan vervolgt zijn weg richting Joh. Verhulstweg achter de huizen van de Schaepmanlaan. Bij het huis nr. 32 op de Joh. Verhulstweg eindigt de rel in de tuin met een wel in de vorm van een vijver. Op de kruising van de Schaepmanlaan en de Alb. Thijmlaan is de rel aangesloten op het riool. Dit moet ook wel, want anders kan het drangwater nergens meer heen.

Dennenweg rel

Op de volkstuinen en kwekerij langs de Joh. Verhulstweg loopt langs de duinrand, u raadt het al!, een rel. Ook deze rel heeft vroeger met de rel achter de Schaepmanlaan en Alb. Thijmlaan in verbinding gestaan. Zo vormden deze relen toen een geheel langs de duinrand. Op de Dennenweg nr. 1 bevindt zich ook een wel, waarin zich water verzamelt van dat gedeelte van het duin. Het staat vermoedelijk in verbinding met de waterpartijen op de kwekerij.

Bron: ONS BLOEMENDAAL, 20E JAARGANG. NUMMER 4, WINTER 1996

Rellen en Wellen door Johan Kaptein en Ab Schuurman